

DZIAŁYŃSKI & JUDEK
Spółka Partnerska Radców Prawnych

Pułapki ubezpieczeń transportowych

Radca prawny Paweł Judek

Błędny wybór ubezpieczenia

Ubezpieczenie OCS obejmuje odpowiedzialność cywilną spedytora, a nie przewoźnika umownego.

- Umowa spedycji
 - umowa o zorganizowanie przewozu i inne czynności związane z transportem
 - odpowiedzialność spedytora za szkody spowodowane przez przewoźnika ograniczona do winy w wyborze
- Umowa przewozu
 - umowa o dokonanie przewozu
 - odpowiedzialność przewoźnika za szkody w przesyłce na zasadzie ryzyka

Co decyduje?

- Decyduje treść umowy a nie jej nazwa.
- Jeżeli umowa wspomina tylko o przewozie rzeczy i nie wskazuje na jakiegokolwiek inne czynności związane z przewozem i jego organizacją, taką umowę należy traktować jako umowę przewozu
(wyrok SN z 06.10.2004 r. sygn. I CK 199/04)

Decyzje zakładów ubezpieczeń

Spedycja sp. z o.o. posiadająca licencję na wykonywanie pośrednictwa przy przewozie rzeczy, nie posiadająca żadnych własnych pojazdów, posiadająca ubezpieczenie OCS otrzymała zlecenie spedycyjne, w którym wskazano wyłącznie, iż ładunek miedzi ma zostać załadowany w Niemczech i przewieziony do Włoch, a sama umowa podlega Konwencji CMR. Spedycja sp. z o.o. znalazła przewoźnika, który wykonał przewóz, jednakże w jego trakcie doszło do kradzieży ciężarówki wraz z ładunkiem. Zakład ubezpieczeń odmówił wypłaty odszkodowania, stwierdzając, iż Spedycja sp. z o.o. zawarła umowę przewozu, a nie spedycji.

Rażące niedbalstwo spedytora

Zakład ubezpieczeń nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikłe z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa spedytora (umowa lub art. 827 k.c.)

Przy takiej regulacji spedytor, domagając się odszkodowania od zakładu ubezpieczeń, musi udowodnić, że z jednej strony ponosi winę w wyborze – w przeciwnym razie w ogóle nie ponosi odpowiedzialności – ale że wina ta nie ma charakteru rażącego.

Decyzje zakładów ubezpieczeń

International Transport & Spedition sp. z o.o. zawarł umowę spedycji i na jej podstawie podjął się zorganizowania transportu z Polski do Wlk. Brytanii. Do wykonania przewozu zaangażował węgierskiego przewoźnika. W celu weryfikacji jego wiarygodności uzyskał od niego polisę ubezpieczeniową, dokumenty rejestrowe i licencję – wszystkie wystawione przez zagraniczne podmioty w języku obcym. Sprawdził również, czy nie figuruje na forach giełd transportowych jako nierzetelny przewoźnik. Przewoźnik podjął ładunek, ale nie dotarł do miejsca przeznaczenia. Okazało się, że polisa i licencja były sfalszowane, a spółka przewoźnika w ogóle nie zajmuje się przewozem. Zakład ubezpieczeń odmówił wypłaty odszkodowania z uwagi na rażące niedbalstwo spedytora przy wyborze przewoźnika.

Wpisy w liście przewozowym

Zakład ubezpieczeń udziela ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej ubezpieczającego dokonującego przewozu przesyłek na podstawie listu przewozowego wystawionego na ubezpieczającego.

Odpowiedzialność przewoźnika nie zależy w żaden sposób od tego, czy jego dane znalazły się w liście przewozowym.

Klauzula zmierza wyłącznie do uniknięcia wypłaty odszkodowania i nie ma nic wspólnego z ryzykiem zakładu ubezpieczeń.

Decyzje zakładów ubezpieczeń

ABC Transport otrzymał od niemieckiego operatora logistycznego zlecenie na przewóz towaru z Austrii do Niemiec. Po dotarciu na miejsce załadunku kierowca otrzymał list przewozowy, w którym w miejscu przewoźnika wskazano dane tego operatora logistycznego. Kierowca dopisał swoje dane oraz numer rejestracyjny ciągnika i naczepy. W trakcie przewozu doszło do powstania szkody.

Jan Kowalski Transport Krajowy i Międzynarodowy otrzymał zlecenie na przewóz towaru z Hiszpanii do Polski. Przewóz powierzył swojemu podwykonawcy, który na miejscu załadunku wpisał swoje dane do listu przewozowego jako przewoźnika. Część towaru w trakcie przewozu została skradziona.

W obu przypadkach zakłady ubezpieczeń odmówiły wypłaty odszkodowania z uwagi na brak wpisów w listach przewozowych.

Klauzule parkingowe

Umowa ubezpieczenia zawiera szczegółowe zasady:

- zobowiązanie do parkowania wyłącznie na parkingach strzeżonych
- parkowanie na parkingach niestrzeżonych tylko w sytuacjach przewidzianych w umowie
- czynności związane z opuszczeniem pojazdu
- konwojowanie pojazdu

Decyzje zakładów ubezpieczeń

Carrier sp. z o.o. wykonywał transport z Polski do Włoch. Zgodnie z posiadaną umową ubezpieczenia parkowanie dozwolone było wyłącznie na parkingach strzeżonych. Na całej trasie wykonywanego przewozu nie było żadnego parkingu strzeżonego, więc kierowca parkował wyłącznie przy całodobowych oświetlonych i monitorowanych stacjach benzynowych z parkingami dla samochodów ciężarowych. Zakład ubezpieczeń odmówił wypłaty odszkodowania, stwierdzając, że przewoźnik powinien był wybrać taką trasę, przy której będzie miał możliwość parkowania na parkingu strzeżonym.

Wina umyślna i rażące niedbalstwo przewoźnika

Zakład ubezpieczeń nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa ubezpieczającego, jego pracowników oraz osób, które działają na zlecenie, w imieniu lub na rzecz ubezpieczającego / za które ponosi on odpowiedzialność.

Klauzula odnosi się również do działań podwykonawców, w tym takich, którzy okazali się oszustami.

Decyzje zakładów ubezpieczeń

Truck sp. z o.o. otrzymał zlecenie na przewóz towaru z Portugalii do Polski. Do wykonania przewozu zatrudnił podwykonawcę, z którym stale współpracował i co do którego pracy nie miał żadnych zastrzeżeń. Podwykonawca powierzył transport innemu podwykonawcy znalezionemu na giełdzie transportowej, który został należycie zweryfikowany. Przewoźnik faktyczny przejął towar, lecz nie dostarczył go do miejsca przeznaczenia, a kontakt z nim się urwał. Zakład ubezpieczeń odmówił wypłaty odszkodowania wskazując, iż szkodę wyrządzono w winy umyślnej osoby, za którą ubezpieczony ponosi odpowiedzialność.

Wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności

Zakład ubezpieczeń nie ponosi odpowiedzialności za:

- szkody wynikłe z opóźnienia
- zwrot przewoźnego, cła i innych wydatków poniesionych w związku z przewozem przysługujący na podstawie art. 23 ust. 4 CMR

Odpowiedzialność zakład ubezpieczeń ograniczona jest do kwoty 8,33 SDR za kg w przypadku szkody w przesyłce, a w przypadku opóźnienia do jednokrotności przewoźnego.

Decyzje zakładu ubezpieczeń

TSL sp. z o.o. otrzymała zlecenie na przewóz papierosów z Polski do Belgii. Transport odbywał się w ramach procedury zawieszzonego poboru akcyzy, która powinna zostać zapłacona po dotarciu do miejsca przeznaczenia. Towar został częściowo skradziony w trakcie przewozu, w wyniku czego został nałożony na podatnika obowiązek zapłaty podatku VAT i akcyzy od skradzionych papierosów. Przewoźnik został zobowiązany do zwrotu podatków i skierował sprawę do swojego zakładu ubezpieczeń. Ten odmówił wypłaty odszkodowania, stwierdzając, że zwrot podatków związanych z przewozem nie jest objęty ubezpieczeniem.

Decyzje zakładów ubezpieczeń

Eurotransport sp. z o.o. wykonywał transport telewizorów z Polski do Wlk. Brytanii. Posiadał ubezpieczenie OCP obejmujące rażące niedbalstwo, ale zawierające ograniczenie wysokości odszkodowania do kwoty 8,33 SDR za kg. Kierowca przewoźnika na terenie Niemiec spowodował wypadek pod wpływem alkoholu, w wyniku którego cały ładunek uległ zniszczeniu. Zakład ubezpieczeń wypłacił odszkodowanie, ale ograniczone do 8,33 SDR za kg. Poszkodowany domagał się natomiast od przewoźnika pokrycia szkody w pełnej wysokości przekraczającej ten limit, gdyż szkoda została wyrządzona w wyniku rażącego niedbalstwa przewoźnika.

Wydanie towaru osobie nieuprawnionej

Zakład ubezpieczeń nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikłe z wydania towaru osobie nieuprawnionej.

Klauzula ma zastosowanie zarówno w przypadku oszustw, kiedy towar nie trafia do odbiorcy, jak i w przypadku podszycia się pod odbiorcę.

Decycje zakładów ubezpieczeń

Transped sp. z o.o. wykonywał przewóz z Niemiec do Rosji. Towar został wydany na terenie urzędu celnego osobie, która przedstawiła dokumenty, z których wynikało, że ma prawo reprezentować odbiorcę. Kierowca sprawdził również dokument tożsamości odbiorcy i wpisał jego numery oraz nazwiska osób do listu przewozowego. Odbiorcy pokwitowali odbiór na liście przewozowym podpisami oraz pieczętką. Okazało się, że dokumenty zostały sfałszowane, podobnie jak pieczętka. Zakład ubezpieczeń odmówił wypłaty odszkodowania, stwierdzając, że nie ponosi odpowiedzialności za szkody będące wynikiem wydania przesyłki osobie nieuprawnionej.

Dziękuję za uwagę

Działyński i Judek Spółka Partnerska Radców Prawnych

ul. Czartoria 1/16, 61-102 Poznań

Tel. / Fax +48 61 855 22 79, + 48 61 851 85 33

E-mail: kancelaria@dzialynski.pl

www.dzialynski.pl

www.transportoweprawo.pl